

UJ CÍMBORA

Az Uj Cimbora Családszövetség képes gyermeklapja

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR

SZERKESZTI ES KIADJA:
F. LÁSZLÓ MARCELLA

Az Uj Cimbora virágos kertjéből

Maniu Cassiu egyetemi tanár leánykája:
Clarissa IV. el. o. t. Cluj.

ARPÓSÁGOK — TARKÁSÁGOK BENEDEK ELEK EMLÉKSORAIBÓL.

Hátralékos előfizetőinket kérjük a hátralékos összegek mielőbbi kiegyenlítésére. Előfizetőink pontosságától függ a mi zavar-talan megjelenésünk is. Kiadóhivatalunk mindenkinek pontosan elküld minden számot. Ha valakihez mégis nem jutna el valami ok miatt, vagy más reklamációja volna, kiadóhivatalunk bármikor bárkinek készséggel rendelkezésére áll.

TOBORZÓ.

Az ügyes kis toborzók sohasem pihen-nek, de meg is van a munkájuk eredménye. Ime: Zsóki Laci, Oradea Rózsa Micikét Ora-dea, Pop Livia Cluj pedig Steer Micát sze-rezte meg új kis cimborának.

* * *

A **livadai kis cimborák** megkötötték az Uj Cimborák testvérszövetségét. Minden va-sárnap 4 órától összegyűlnek mindig más és más kis cimboránál. Nagyon kedvesek ezek az új cimborák összejövetelek. A gyermekek megismerik és megszeretik egymást és már így nőnek fel. Az összejövetelen a nagyobbak elolvassák a kisebbeknek a legújabb szám meséit, közösen fejtik a rejtvényeket — közösen rajzolgatnak, bélyeget cserélnek — és ami a legnagyobb szerűbb — közös portóval le-veleznek s így egyik kis cimborának sem ke-rül sokba, ha levelet írnak az Uj Cimbo-rának.

* * *

A **mesemondó királykisasszony** aug. 18-i, 19-i előadására lázasan folynak az elő-készületek. Jancsi, Pisti, a perces, a ké-ményseprő, a tündérek, a rikkanos, a kis diák mind nagyszerűen tudják már a szere-peiket. Az előadásra bejönnek a livada-sár-közi és az ardu di kis cimborák is. Az új cim-borák mindenkit szeretettel hívnak és vár-nak a nagy mesemondó estére, amely a vá-rosi színházban szombaton, 18-án fél 9-kor, 19-én, vasárnap — a gyermekekre való te-kintettel fél 8-kor kezdődik.

Maradj kitartó a szorgalomban,
S haladsz előre jobban és jobban.
Igy tesz a méh is, pedig, óh, nézzed,
Másoknak gyűjti a lépes mézet.

* * *

A REPÜLŐ EMBER.

A kis Tudóka Ferkó kérdezte egyszer az édesapjától, mikor egy kis madarat a sétány vizmedencéjére leszállni látott: — Édesapám — hogy van az, hogy a jó Isten az embereket szárny nélkül teremtetete? Miért nem a ma-dárnak van lába s az embernek meg szár-nya? Hát ezt senki sem tudja miért van így, de az bizonyos, hogy az ember a repülés gon-dolatával már évezredek óta próbálkozik, kísérletezik. S ma már óriási összegek árán ugyan, de tudnak olyan repülőgépeket szer-keszteni, amelyekkel át lehet repülni leszá-lás nélkül is az óceánt. De még érdekesebb a Brüsszeli Lapok legutóbbi híradása, mely arról számol be, hogy a London melletti Hanworth repülőtérén olyan repülőgépet mu-tattak be, amely a jövő légi közlekedésnek egyik legfontosabb eszköze lehet, s amely-nek előállítás, üzemeltetése olyan kevés, hogy kevés pénzü emberek is megszerezhetik maguknak. A szélmalomszerű kis gépnek nincsen kormánykészüléke. 50 ló erejű, órán-kint legkevesebb 16 és legmagasabb 120 kilo-méternyi sebességgel repül. Kezelése oly egyszerű, hogy a kezdők is hamar megtanul-hatják. A gépet a szélmalomszerű lapátok elhajlási szögének változtatásával lehet irányítani.

Lám a kis Tudóka Ferkó elgondolása ma-holnap testet ölt — az emberek épp ugy fognak repülni, mint eddig a madarak.

* * *

Amerikában olyan óriási a hőség, hogy a legutóbbi hivatalos kimutatás szerint 2000 ember pusztult el hőségta és napszúrás kö-vetkeztében. De nemcsak az emberek, hanem az állatok is rengeteget szenvednek a kibir-hatatlan hőség miatt. A mezők kiszáradnak, a takarmány és vízhiány miatt ezer meg ezer számra ölik le az állatokat.

NAGYMAMA.

Ott, hol kéklő magas hegyek
Merednek az égre,
Ahol csacska játszi patak
Kanyarog a rétre.
Ahol még a napsugár is
Csillogóbban rebben,
Ezüst haju öregasszony
Üldögél a kertben.

Ott, mikor a rügyfakasztó
Tavaszzellő játszik,
S a mosolygó báránylehők
Közt a kék ég látszik;
Mikor szebb a madár dala,
Csillogóbb a lepke,
Kivirágzik a nagyasszony
Régi nótás kedve.

Levél jött a kuriára
Tele dallal, fénnnyel:

„Nagyanyácskám gyorsvonattal
Érkezem ma éjjel!”
Ezüsthaju öregasszony
Tépi a sok rózsát,
S mosolyogva dudolgat egy
Réges-régi nótét.

BENEDEK ELEK.

Emlékezés Nagyapóra

Nagyapóról szeretnék írni, arról a fehér haju, áldott emlékü Nagyapóról, aki immár öt esztendeje, hogy elment közülünk. El szeretném mesélni két legfelejthetlenebb találkozásunkat az Uj Cimbora kicsi olvasóinak, akikre Nagyapó biztosan éppen olyan féltő szeretettel vigyáz az égből, mint, ahogy annakidején ránk, régi cimborákra vigyázott kisbaczoni kuriájából. Csak pár sort szeretnék írni Róla, hogy eszetekbe juttassam Őt nektek, kis cimborák.

Behunyom a szemem és megjelenik előttem magas, délceg alakja, amint egy márciusvégi délutánon először megláttam feltárlt szobaaajtónk küszöbén. Jóság és szeretet sugárzott a szeméből, a mosolyából, minden mozdulatából -s ennek a belőle kiáradó szeretetnek melege könnyekre olvasztott benem minden érzést. Nem tudtam szólni, csak ráhajoltam a kezére és sirtam. Ő pedig megsimogatta a hajamat és csak annyit mondott: „Nono, gyermekem.” Talán nem is tudott volna többet mondani...

Ilyen volt az első találkozásunk.

Aztán tovább lapozok az emlékezés könyvében és megállapodom egy pár évvel későbbi délutánál. Ismét tavasz volt. Egy estefelé megint betoppant Nagyapó. Még vi-

dámabb, még mosolygósabb volt, mint rendszeren. Elbeszélgettünk sok mindenről aztán menni készült. Egyik keze már a kilincset fogta, amikor megkérdeztem: „Mikor látjuk megint Nagyapót?” „Ha az Isten is úgy akarja, ősszel találkozunk, gyermekem” — felelte és elment. Az ajtó becsukódott mögötte és én nem láttam többé soha Nagyapót...

Nem találkozhattunk többet, mert egy augusztusvégi napon utolsót lobbant a fény a meleg tekintetű szemekben. Gyászbaborult a kisbaczoni kuria és árván maradt a sok erdélyi gyermek.

Drága kis cimborák, szálljon egy-egy imádságos gondolatotok a kisbaczoni temetőbe domborodó sirhalom felé; ilyenkor, mikor Elek nagyapó halála évfordulójához érünk. Örizzétek meg szívetekben Benedek Elek nagyapó emlékét. És ha egyszer sok-sok év múlva Ti is nagyanyók és nagyapók lesztek, meséljétek el unokáitoknak, hogy élt egyszer bérces Erdélyországban egy ősz mesemondó, aki nagyon szerette a gyermekeket.

1929. augusztus 17-én halt meg Elek nagyapó 70 éves korában. Sirhanja fölött virrasszon erdélyi kis cimborák a mi soha el nem muló hálás emlékezésünk.

Petrovay Gabriella.

A kis csillagvirág

B. Rafael Anna.

De a kis Csillagvirág nem került a gereblye alá, a szegfűtő, amelyikre az előbb még haragudott, most eltakarta a kertészlegény szemei elől és ő erősen igyekezett még közelebb huzódni hozzá. Aztán elmúlt a veszély, a kertészlegényke talicskán vitte el az összegyűjtött szemetet.

Csillagvirág újból fellélekzett, kis kék szemei újból ragyogtak; öröme azonban nem tartott sokáig. A nap egyre magasabbra és magasabbra emelkedett az égbolton, a napsugarak egyre forróbbak lettek, a kis Csillagvirágnak aki a jóságos öreg bükk hüvös árnyékában élt mostanáig, szokatlan volt a nagy forróság. Tanácstalanul nézett körül árnyékokat keresve, gyenge kicsi szirmai lankadni kezdtek, kis feje lekonyult. A föld, amelyik reggel még nedves volt és porhanyós, mint az erdő talaja, most száradni kezdett és a kemény földkéreg nagyon erősen szorította a kis Csillagvirág gyenge tövecskéjét.

— Óh ha nagyobb volna a szegfűtő — sóhajtott mostan — hogy alája bujhatnék! Nem birom, nem birom ezt az iszonyu hőséget! Egy kis vizet vizet! — vizet! — lihegte. — Elpusztulok! Mi lesz velem? — jajgatta egyre. Fejecskeje egyre mélyebbre hajlott, levelei majdnem teljesen összezsugorodtak. A többi virág birta ezt a nagy hőséget, ők hozzá voltak szokva ehhez az időjáráshoz. Gyökereik jó mélyen nyultak a földbe, föl se vették a nagy hőséget. Sőt olyan virág is akadt, amelyik éppen most a legforróbb napsütésben nyitotta ki kis kelyhét.

A kis Csillagvirág most már semmivel sem törődött, a nap már hanyatlani kezdett, készült lenyugodni. Csillagvirágnak már mindegy volt. „Ugyis meghalok“ — gondolta csüggedten. Ekkor hirtelen jéghideg zuhanyt érzett, felnézett és a kis kertészlegényt látta, amint gummicsőből hideg esőt zuditott a virágokra. Brrr de hideg, most megfagyok! Óh miért is nem maradtam az erdőben, az öreg bükkfa alatt, ott nem voltam ilyen szenvedéseknek kitéve. Kedves jó bükkfa felfogta előlünk a forróságot és a langyos esőt is csak

cseppenként engedte hozzánk. De hiába volt minden siránkozás, a kis Csillagvirág ott maradt a kertben és tünnie kellett a forró napsugarat, a hideg zuhanyt és mindig attól kellett félnie, hogy egyszer mégis csak észreveszik a szegfűtő tövében és mint fölösleges gyomot kidobják. Minden reménye Szellőcske volt, őt várta, hogy majd megkéri, hogy vigye haza az erdőbe a nagy bükkfa alá.

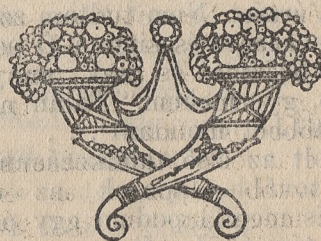
Szellőcske nemsokára el is jött, de a kis Csillagvirágot nem vitte vissza. A kerti földből nem lehetett olyan könnyen kihuzni, mint az erdei porhanyó földből.

— Én már soha sem mehetek haza? — kérdezte sirva, kis barátjától.

— Nem bizony, kis Csillagvirág, te nem jöhetsz, de elviszem helyetted apró kis magvaidat. Őszire, amikor beérnek a kis magvak, eljövök értök, felkapom a szárnyaimra és hazaviszem őket a kis Csillagvirágoknak való jó árnyékos erdőbe. Akarod így, kis Csillagvirág?

— Óh, milyen jó vagy te Szellőcske. Milyen jó, hogy legalább a gyermekeim újból ott fognak virulni a kis csörgedező patak partján, az erdő mélyében. Megvigasztaltál Szellőcske, ezentul nem törődöm a magam bajával, kis magvaimat fogom gondosan beérlelni, hogy ősszel utnak indulhassanak veled.

Szellőcske elbucszott barátnőjétől és a kis Csillagvirág békésen, megnyugodva hunyta álomra szemeit.

Csevegés Tudóka Ferkóval

A TENGER CSODÁS VILÁGÁRÓL.

— Édesapám, most beszélj valamit a tengerről. Azt már tanultuk az iskolában, hogy mi a tenger? Mi az óceán? Most azt szeretném tudni, hogy körülbelül milyen mélyek ezek a hatalmas víztömegek?

— A tenger, mely nagyterjedelmű szárazföldeket választ el egymástól, különböző mélységű, mert a tengerfenék nem egyenletes. Ott a mély vizek alatt is vannak dombok, hegyek, felföldek, amelyek a tenger alját változtatossá teszik. A tenger egyes partok mentén olyan sekély, hogy még fürdésre is alkalmas, máshol már a partoknál is 100—200 méter mélységet találunk. Az Északi-tenger Németország fölött átlagosan csak kétszáz méter mély, míg az Adriának átlagos mélysége 3000, a Földközi-tengeré pedig 4000 méter. Természetes, hogy ezekben a tengerekben sokkal sekélyebb és sokkal mélyebb részek is vannak. A tengerfenék lelki ismeretes felmérése hosszú évtizedek óta tart. Az óceánok mélységét is állandóan kutatják s az eddigi mérések alapján azt már megállapíthatták, hogy a világrészeket elválasztó óceánok fenekén egyenletesebb a talaj, mint a belföldi tengerek alján. Az óceánok alapterülete legtöbb helyen óriási síkság. Ha az óceánok vízrengetei eltűnhetnének, a rettentő mélységben a Szaharához hasonló, egyenletes területek vonulnának el szemeink előtt. Az óceánok átlagos mélysége 7000 méter. A legnagyobb mélységet eddig a Csendes-Oceánban fedezték fel a Mariana szigetek mellett, ahol a kutató műszer 9636 métert mutatott.

— Hisz ez majdnem tíz kilométer mélység.

— Ugy van! Földünk legmagasabb hagy-
óriása a Mont Everest csucstól, mindenestől
eltünne benne.

— A napsugár fénye meddig tud behatolni a tenger vizébe édesapám?

— A fénysugár körülbelül 400 méter mélységig hatol be. Ettől a határtól lefelé már kormsötéttség uralkodik. Ha az óceán vize csendes, a lebocsátott fehér korong 200 méter mélységből még fellátszik.

— Hogyan lehet ez?

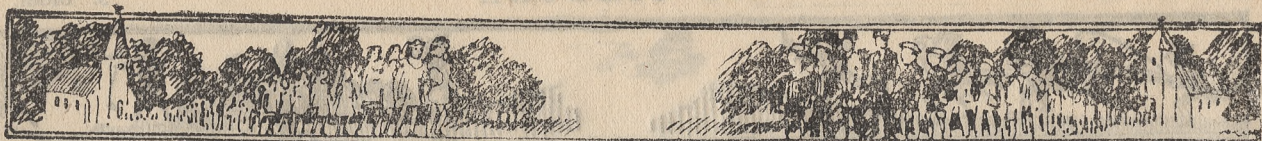
— Ugy fiam, hogy az óceán s általában véve a tenger vize erősen sós, a sósvizben pedig a lebegő piszok, az iszap körülbelül 20-szor rövidebb idő alatt ülepedik le, mint más állóvizben. Ezért van az is, hogy míg a napfény a tenger vizét 400 méternyire besugározza, addig például a svájci Genfi-tóba csak 29 méterig tud behatolni.

— Igaz, hogy vannak buvárok, akik lemerészkednek a tenger fenekére?

— Igen, ha a tengerfenék 60—70 méternél nem mélyebb, tehát az egyes partok közvetlen közelében. Az ilyen buvárnak öltözete vízhatlan anyagból készül, a fejet jól záródó, gömbö-alaku sisak védi. Elöl a sisak homlokrészét vastag üveg fedi, ez helyettesíti az ablakot, melyen a buvár keresztülnéz és kémlelheti a tengert. A buvárnak erős és vastagfalú tömlőn át állandóan levegőt szivattyúznak, hogy a víz mélyén meg ne fulladjon. Lábai ólom talpu csizmák vannak, hogy a nehéz súly testét a tenger vizében függőleges irányba tartsa. Az öltözetet kiegészíti a villanylámpa, mely messzire bevilágítja a vizek mélyét. Ilyen felszereléssel M. Hooper liverpooli buvár 66 méter mélységig szállott le a tengerbe, hogy egy elsüllyedt hajó kincsét megkeresse. Tovább nem ereszkedhetett le, mert a fölötte levő vízréteg nyomását már nem tudta kiállani. Toselli olasz tanár egy buvárbarang védelme alatt száz méternyi mélységbe jutott el. A tenger alattjáró torpedóhajók ennél még lejjebb is merészkednek. Azonban a torpedóknak is számolniuk kell a tengervíz rettetes nyomásával, mely bizonyos mélységben még ezt a vasfalazatu járművet is palacsintává lapítaná össze.

— Eszerint abban az irtózatos mélységben nincsenek élő állatok, édes apám?

— Az oceanok feneketi alighanem gyéren lakottak. De négy-ötezer méter mélységből már tömegben fogták ki a tengeri állatokat. Csak-hogy ezeknek az állatoknak a szervezete oly csodálatosan van teremtvé, hogy a külső víz-nyomást belső gázfeszítéssel tudják ellensúlyozni. Ezek az állatok levegőre jutva, valósággal szétpukkadnak, mert uszóhólyagjuknak erősen feszítő gázát a könnyű levegőnek sokkal kisebb nyomása nem tudja kiegyenlíteni. Ez eset-

ben a belülről kifelé ható nyomás hasfalukat hirtelen megrepeszti, a bél a szájüregbe ugrik, a szemeket kipréseli s az állatnak vége. A franciák ellenpróbaként felszinen élő halakat rácsos vaskalitkába zárva, 4000 méternél mélyebb tengerbe süllyesztették. Mikor a kísérleti állatokat felhúzták, valamennyi élettelen volt s megdermedt husukat, mint a fagyott hust, tördelni lehetett. Tudományos kísérletek kimutatták, hogy a tenger magasabb részein tartózkodó halak csak bizonyos vízhatárok közt élhetnek.

No mára elég volt, Ferkó fiam. Legközelebb folytatni fogjuk ezt a témát.

Dezső bácsi.

JANCSI ÉS PISTI A KÉT KIS GÉZENGUZ

Jancsi: Nézd csak a két bácsi milyen jóízűen alszik a fűben. Nem is gondolják, hogy mit tervezünk ellenük!

Pisti: Mit Jancsi?

Jancsi: Hát azt, hogy elfogjuk csenni a pipájukat.

Pisti: Elcsenjük a pipájukat? — jó, de aztán mi lesz? Nem lesz bajunk belőle?

Jancsi: Majd meglátjuk. (Leszállnak és elcsenik a pipát.)

I. vándor: (Felébredve.) — Ne te ne — hol a pipám? Itt volt, mikor lefeküdtem.

II. vándor: Én is magam mellé tettem. Ejnye, ejnye, hova lett a pipám? (Véletlenül felnéznek a fára s észreveszik mi történt.)

I. vándor: Ni a két gézenguz! Nem hozátok le rögtön a két pipát!

Pisti: Hogyne, hogy a bácsik kiporolják a nadrágunkat!

Vándorok: Nem lesz semmi bántódástok, csak hozzátok le a pipáinkat.

Jancsi, Pisti: Nem úgy lesz az. Ledobjuk a pipát a fűbe, s mi majd csak akkor megyünk le a fáról, mikor a bácsik elmentek.

Igy is tett a két kis gézenguz.

A firtosvári barátok

Bizonyára mindnyájan olvastátok az Uj Cimbora 21. számában Firtos és Tartod tündérek várépítési harcát a firtosi hegy tetején. Miután a tündérek kihaltak, valóságos emberek szállták meg Firtos várát. Ezek az emberek állítólag állig fegyverben védték a vár falait a külső ellenség ellen. Tudjátok-e, kik voltak a vár lakói és védői? Székelyek voltak, Csaba vezér utódai.

Az idő telt-múlt. Az ellenség eltűnt a láthatárról. A harci zaj elnémult és helyette ájtatos és halk ima szállott az ég felé. A vár helyén templom emelkedett, melyet Krisztus katonái őriztek. Ezek a katonák barát-papok voltak, akik sokáig hirdették az Isten igéjét a firtosi magaslaton. A barátokról máig is sokat beszélnek a pálfalvi székelyek.

Ezek a barátok nagyon tudós férfiak voltak. Egy szép napon, amikor egyik pálfalvi ember magot vetett a földjébe, hát őszhaju barát ment arrafelé és megszólította a magvetőt:

— Te férfit, mér vötsz mostan, mer' ez az óra szöröncsétlen.

A magvető nem hitt a barátnak és tovább vetett. Mielőtt a barát tovább indult volna, megmondotta a magvetőnek, hogy csak az a mag fog kikelni, amelyet szerencsés órában hintett el. A szerencsés óra kezdetét ő majd jelezni fogja. Azzal a barát odébb állott. De amikor a Tóhely*) karéján csipeszkedett felfelé, úgy a dereka táján elővette a zsebkendőjét és intett a falusi embernek, hogy most kezdődik a szerencsés óra. A falusi ember megértette a zsebkendő lengetéséből, hogy mit akar mondani a barát és megjegyezte a szántóföldön, mit vetett addig és mit vetett a szerencsés órában.

Néhány hét múlva zöldelni kezdett a szántóföld. A barát szava beteljesedett. Ott, ahol a magvető szerencsétlen órában vetett, semmi sem kelt ki, ellenben ott, ahol szerencsés órában hintette el a magvait, mind kikelt és dus termést hozott.

De nemcsak bölcsességükről, hanem kincseikről is híresek voltak a firtosvári barátok. Egyszer olyan hó-fergeteg keletkezett a firtosi magaslaton, hogy összerombolta a barátok zárdáját és templomát. Kénytelenek voltak onnan

elköltözni, otthagynak betemetve kincseiket is.

Nemrég élt Pálfalván két testvér: Vajda Ignác és Vajda Ferenc. De ezeket a falu úgy hívta, hogy Pándi Ignác és Ferenc. Az idősebbik testvér, tehát Pándi Ignác agglegény maradt. Egyszer álmában megjelent neki Nagycsütörtökön éjjel egy őszhaju barát, aki azt mondotta neki, hogy a Firtos romjai alatt bizonyos helyen el vannak rejtve a barátok kincsei: ezüst keresztek, arany kelyhek és több szent portéka... A hely egy bodzabokortól négy lépésre van egy sing mélységben. Ha a portékát onnan kiássa, akkor abból a Laposon**) építsen kápolnát, de csak egyedül menjen a kincses portéka után és a titkot senkinek el ne árulja.

Pándi Ignác Nagypénteken elment a templomba, de nem tudott imádkozni, mert egy láthatatlan valaki mind azt sugta fülébe:

— Mönj és ásd ki a drága portékát!

De az a valaki nemcsak suttogott a fülébe, hanem állandóan lökte előre. Immár mit tegyen Ignác, hát akaratlanul is megindult amerre a lába vitte és a Firtosvárig meg sem állott, mert valaki hátulról nyomta előre. Ott tényleg megtalálta a bodzabokrot, ahajt négy lépésre megállott és dobantott a lábával és csakugyan kongott a hely alatta, mert ott volt az ezüst és arany portéka. De mivel a fehér ember azt is mondta, hogy csak éjjel ássa ki, hát nem fogott neki az ásáshoz. Azzal hazament és sokáig gondolkozott, hogy most már mi tévő legyen. Mivel pedig egyedül félt kimenni, hát ő bizony elmondta öccsének, hogy mi történt vele és megkérte, hogy ő is menjen ki vele a Firtoshoz. Ki is ment a két testvér Nagyszombat éjjeleén a Firtosvárhoz, de mivel Pándi Ignác elárulta a titkot másnak is, a barátok kincsét nem találta ott.

A környék lakosai mai napig is keresik a barátok elrejtett kincseit.

Józsa János.

* A nép úgy nevezi ezt a helyet.

** Pálfalva fölött levő legelő neve.

A NYÁR.

Katona Jenő verse.

Ezer sugár a nyár,
Megáldva a határ.
Kis madár fenn a légben,
Az ég fenn tiszta kékben.

Aranykalászos mező,
A szellő suttogva jó.
Gyümölestől hajlik az ág,
A nap is magasra hág.

Ezer sugár a nyár
Megáldva a határ.
Kinn a réten száz virág,
Csodaszép most a világ.

MIKOR A NAGYVÁROSI KUTYA
FALURA KERÜL

(Monolog. Előadja egy ügyes, sötétkekrakott-szoknyás, fehér bluzos kislány.)

— Tetszenek tudni kérem szépen, hogy kicsoda Fifi? A Fifi nem is kicsoda, hanem egy előkelő micsoda. A mama kedvence, a kékszalagos se-lyem pincsi.

A multkor egyszer nagy lázam volt és há-rom napig iskolába sem tudtam menni. Engem meg sem kérdezett a mama.

— Eh, gyerekbetegség, majd elmulik! le-gyintett. De, ha Fifinek valami baja van, rög-tön orvost hivat.

— Na képzeld Oszkár — mondta a minap is papának. A Fifinek tüdőcsucs-hurutja van, magaslati levegőre kell vinni, azt mondta az orvos.

Erre lett nagy készülődés. Az inas, a szoba-lány, a szakácsnő mind Fifit készítette. (Gunyo-san.) Hja! mert Fifinek tüdőcsucs-hurutja van, hát erdős, hegyes vidékre kell vinni. Legjobb hely lesz Erdélyben, gondolták a mamáék. S Fifi, a papa, a mama, a tenger sok csomag (gunyosan) — és én — ma egy hete megérkez-tünk Zsomborra.

Az uton Fifi mindig az ablak mellett ült és nézte a rohanó fákat, a villanypóznákat és a házakat. Sehogy sem fért a fejébe, hogy mi-nek szaladnak azok a bolond házak és fák. Ezen

én is gondolkoztam, mert otthon sokkal jobb magaviseletűek a fák is, meg a házak is. Mert mi is lenne kérem szépen, ha a ligetben kapnák magukat a fák és átsétálnának egy másik vá-rosrészbe?

Milyen kedves kicsi falu ez a Zsombor. — Nagy hegyek veszik körül, a patak épp a ker-tünk alatt folyik és ezüst színű halak fickán-doznak benne. — De Fifi, hogy milyen fifikus ez a Fifi! Csak fintorgatja az orrát és nagyo-kat sóhajtozik:

— Ah! Ah! Otthon mégis csak más, mint Zsomboron, nagyon hiányzik a fürdőszobám, meg a liget és az állatkert.

Ugyanis Fifit gyakran visszük otthon az állatkertbe s ott már minden állatot ismer. A fókának azt mondja (raccsolva) — Szerrvus, öreg cimbora! A majmokért meg egyenesen oda van, folyton utánozza őket, egyszer egy maki majom számfületeket mutatott neki s erre Fifi szőnyegen büszke volt, mert a majom részéről ezt kitüntetésnek vette.

Itt Zsomboron nincsenek fókák, oroszlánok, meg majmok. Itt csak fekete tehenek vannak, de én láttam, hogy ezeknek is fehér a teje. (meg-győző hangon) Igazán!

Tegnap sétálni voltunk Fifivel a faluban. Én úgy láttam, hogy Fifi nagyon magasan hordta az orrát, mikor a falusi kutyaikkal össze-találkoztunk és azok barátságosan morogtak Fifire. Fifi direkt félre fordította a fejét.

— Ah, milyen közönséges népség! És mi-lyen kutyaszaguk van, látszik, hogy nem fővá-rosi kutyák. — Így mondta Fifi.

(Kis szünet.)

Én igazán nem értem ezt a Fifit. — Ilyen kicsi kutya és máris hogy adja a nagyot. — Mi lesz vele később, ha majd nagy kutya lesz belőle?

László Marcella.

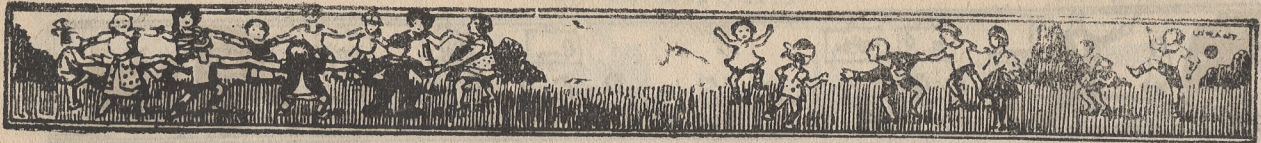

A tücsök zenéje.

Zöld mezőben, szellőn szállva
 Megcsendült a dal.
 Törpe király kicsi lánya
 Figyelte halkal;
 Sőhaj virág bokra mögött
 A művésznek csokrot kötött
 Ezer sóhajjal.
 Körülötte dalt figyelve
 A friss, lenge fű
 Suttogva szólt: „Hogy száll csengve,
 A sok mestermű.”
 — Felfigyelt a rét a dalra,
 Vidáman szólt, majd sirva a
 Tücsök hegedű.
 Szellőn lengő Margaretta
 Suttogva felelt:
 „Cigányfiu volt és mert a
 Tündérnek tetszett
 A sok csengő nótá, azért
 A fiu a virágos rét
 Zenés tücske lett!”
 Törpe király kicsi lánya
 Könnyet hullatott,
 S rárakta a virágjára
 A könnyharmatot.
 — Egy sóhaj s a sóhajvirág
 Szerte szállt, hisz nagy a világ.
 Mig a nap ragyog.
 Disztelen lett a szép csokor.
 — Elhalkult a dal —
 Izenet jött törpe honból:
 „Jöjj, látni akar
 Atyád, mert félt, hogy eltévedsz,
 De annyi virágot mert szedsz
 Elszállt sóhajjal?
 Hazament a kis királylány,
 De busan jött meg.
 A rét egy sóhaj virágán
 Hagyott egy könnyet...
 ...Szomorú lett törpeország,
 A kis királylány mosolyát
 Nem látták többet.
 — Gyógyítsatok meg a lányom
 Vitéz kis törpék,
 Annak adom fél országom,
 Aki örömet
 Vissza hozza! — szólt a király. —

S törpe ország fiai már
 Az álmod szőtték.
 Minden törpe, minden vitéz
 Szerencsét próbált.
 Egy fénylő kincseket vitt és
 Bizakodón várt...
 Más virágot, gyöngyöt, selymet —
 A lány semmit sem nézett meg.
 Semmit sem csodált,
 Törpe király kicsi fia
 Gondolt egy nagyot,
 Felkötötte lábaira
 A nagy papucsot.
 S ment zenészért a mezőre,
 Hogy hugából dallal űzze
 A bubánatot.
 S im egyszerre bűbajos dal
 Kezdett hangzani.
 Messze zugott s lett lágy sóhaj,
 Alig hallani.
 ...Elült körül minden lárma,
 Csak a népdalt hallgatták a
 Rét virágai.
 Ott ült köztük a zöld mező
 Bársonyos füvén
 Egy cigánylány — dalt kedvelő —
 Ragyogón, üdén.
 Csak őt látta, hogy merre néz
 S hangzott a dal a kis zenész
 Csöppnyi hegedűjén.
 Legjavában hegedülte
 A szép nótákat,
 — Hallgatta a kicsi törpe
 S gondolta: „Lám csak,
 Ez a csodás zene hátha
 Végét vetné hugocskája
 Nagy bánatának.
 Odament és szépen kérte:
 „Jöjj tücsköm velem,
 Dalaiddal segíts végre
 Kis testvéremem!
 „Nem lehet törpém, nem látod
 Azt a bájos cigánylányt ott,
 Várja éneke!”
 „Jöjj velem, bus a kis hugom!”
 „Kis törpe nem látsz?”
 Ha nincs zene, megszűn tudom
 A szép lepke-tánc!”
 „Csak rövid időre jöjj le!”

„Egy percre sem kicsi törpe
 Veled, menjen más!”
 Törpeország királyfia
 Nagyot toppantott
 És a tücsök lábaira
 Rabláncot rakott.
 „Ha nem jöttél kérő szóra,
 Jössz a láncon szolgál módra!”
 — Szólt haraggal ott.
 Törpe ország minden háza
 Busan könnyezett,
 — Törpe ország kicsi lánya
 Buskomorrá lett...
 Mit sem ivott, mit sem evett,
 — De egyszer csak im megjelent
 A kicsi herceg.
 — Na most tücsök, huzd a nótát,
 A legszebbeket!
 Gondolta az: „Nohát csak várd!” —
 De belekezdett.
 Hegedűjét cincogtatta,
 A királylány csak hallgatta
 S szíve megrepedt.
 Sirt, zokogott minden törpe,
 Bujuk végtelen...
 — „A hegedűd mezők tücske
 Átkozott legyen!
 Így rángasd a vonód mindig
 — Szólt a herceg — s most menj innét
 Messze szívtelen!”
 Törpe király kicsi lánya
 Virágok között
 Nyugszik régen. Ám az árva
 Mezei tücsök
 Nótája is vele veszett,
 A szép zene cirpelés lett.

Bodnár Irma.

Van nekem egy tyukocskám, mely a föld
 alá jár tojni. Mi az?

DÖRMÖGŐ TAPPANCS LEVELE.

Tekintetes Új Cimbora Szerkesztőség!

Az Új Cimbora 23-ik számában olvastam,
 hogy szeptemberben nemzetségünk dicső
 fiairól ír regényt az Új Cimbora. Már ennek
 minden erdélyi mackó előre örül és kíváncsian várja Talpas és Barnabás kalandos
 utazását. Csak arra kérjük a tekintetes szer-
 kesztőséget, hogy sok mézet irjanak abba a
 regénybe, mert a mézet minden mackó sze-
 reti.

Maradtam teljes tisztelettel:

Dörmögő Tappancs erdőbirtokos.

RAGYOG A NAP.

Beküldte: Rosinger Pál Ginta, III. g. o. t.

Ragyog a nap fent az égen,
 Messze, távol a nagy térben,
 Alatta van egy szép táj
 S lefelészlik a kis nyáj.
 A közeli erdőszélen
 Egy kis madár csicsereg,
 Örülnek a szép időnek
 Mindenütt a gyerekek.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Józsa János, Odorhei. Levelét a mellékletekkel együtt megkaptuk. Mindenik értékes darab — addig is, míg levelet írhatok hálás köszönetemet küldöm a kiadónak. — **Hornyák Béla és Sanyi, Tg.-Mures.** A küldött előfizetési összeg megérkezett. A lapokat a kiadónál mindig pontosan elküldte. Mindenesetre a hiányzó számokat pótlólag küldjük, — de azért érdeklődjétek utána, mi történhetett az elküldött számokkal? — **Nagy Benőné, Ploesti.** Levélkérdéssel örömmel olvastam. Bár tenjedhetne még jobban kis lapunk ottan. Köszönet a fáradozásodért. A 273. Lelet megkaptuk. — **Szöke István II. g. o. t., Odorhei.** Leveledből látom, hogy az Új Cimborát komolyan és figyelmesen olvasgatód. A találós képeket helyesen fejtetted meg. Legközelebb hozni fogjuk. Hazug Jancsit ügyesen irtad meg. Bizonyára tanulni fognak belőle a kis cimborák, akik az igazmondással hadi lábba állnak. A rajzokat elvisszük az országos rajzkiállításra. — **Makó Tivadar, Resița.** A satu-marei kis cimborák közül többen is érdeklődtek irántad. Egyik azt is megkérdezte, hogy nem vagy-e bélyeggyűjtő? Hol töltöted a nyarat. Úgyes vakációs beszámolódat várjuk. — **Dénes Klárka, Arad.** Azt írod, te sem akarsz tudóka Ferkó mögött maradni, te is megtanulod, hogyan kell kiállítani az Új Cimborra pénzesutalványát. Nagyon helyes. Ennek a tudományodnak egész biztosan az életben is sokszor hasznát veszed. — **Stein Géza, Brasov.** Szeretné elkészíttetni kisleánya kiséjét. Kérdi, hogy leköszölnénk-e? Hogyne! minden kis cimboránk fényképét örömmel és szívesen leköszölnénk, mert ezáltal a gyermekek egymást megismerik.

Foith Editke, Brasov. A nyári vakációban egy kicsit meglankadt az én brasovi kis cimborám szorgalmas levelezési és rejtélyfejtési kedve. A sok közül azonban mégis te gondoltál az Új Cimborára. — **Kadecska Piroška, Bucuresli.** Megkaptuk tőlük a kiadónak. De ám én egy hosszú levelet is szeretnék már kapni tőled, amelyben mindenről írsz nekem, mióta láttok ott, kik a te barátjaid, melyik iskolába jársz, s mivel töltötted a nyarat? — **Virágh Keresi, Zaláu.** Régen kaptunk tőled levelet kis cimborára. Talán nem is voltál otthon a nyáron? — **Pollák Gyuszi és Pista, Sebis.** A lapot már a rendelőlével vételekor megindítottuk s a kiadónál azóta minden számot pontosan elküldött. Ha valamelyik hiányzania, írjátok meg. — **Medra Ede és János, Gintu.** Most már biztos, hogy ti is az új cimborák közé tartoztok, mert a neveiteket a mai napon bevezettük az új Cimborák indexébe. — **László József, Alba Iulia.** Várjuk tőled is a vakációs beszámolót. — **Aczél Ede, Aiud.** Sikertől e új kis cimborákat toborozni a nyá-

ron? A toborzásban minden ügyes kis cimborára részt vesz. — **Tunyogi Csapó Margitka III. el. o. t.** Ugy hallottam kis Margitka, hogy az ottani gyermekek mind igen szeretik a szép meséket, verseket s szeretnék nekik is kis cimborák lenni. No, ha így van, írd meg a neveiteket és címüket azoknak, akiket te ismersz és akkor küldünk nekik mutatónak, hogy ismerjék meg az Új Cimborát. — **Hadady Lala, Satu-Mare.** Azt írod, hogy te is beálltál a toborzók közé. No várjuk is az eredményt. Bizonyára ügyesen kertészkedtél, hogy édesanyádnak olyan nagy bizalma volt benned és rád bízta a kertészkedést. — **Dr. Nagy Edéné, Arad.** Az amatőr fényképek nem jók klisirozásra, mert csak elmosódott vonalakat adnak vissza. Rendes, jó fényképek után a cluji Minerva R. T., Str. Baron L. Pop kifogástalan kliséket készít. A kis olvasóknak nagy öröm az, ha egymást fényképről megismerik. — **Hirsch Miklós, Sigheț.** Levélkérdés megkaptam. Jól esett figyelme. Szeptember elején szeretnék lemenni Sigetre — hacsak valami közbe nem akadályoz. Szíves üdvözlét. — **Benedek Tibor I. lic. o. t.** Most írtál először az Új Cimborának s mondhatom, örömem telt benne. A kis elbeszélés fordítása jól sikerült. Soma is kerül. Nagyon szeretisz tanulni — írod leveledben — s szívesen olvasod az Új Cimborra meséit, elbeszéléseit, mert mindenikből tanulsz valamit. Törekvéseidben készséggel támogatunk.

DALOLJATOK KIS CIMBORÁK...

SÁRGA CSIKÓ...

— Ismert népdal. —

Sárga csikó csengő-bongó rajta.
Az én rózsám, jaj be nagyon árva.
De fogadom nem lesz soká árva.
Nemsokára én leszek a párja.

FEJTÖRŐ

KERESZTREJTVÉNY.

Beküldte: Lówy Lili V. el. ot. és Sári IV. el. ot. Sătmár

1	2	3	4	5	6		
7					8		
9					10		11
12			13	14			
	15			17			
	19		20			21	
22		23					
25					26		

Vízszintes: 1. A katonánál parancsol, 7. a rendre vigyáz, 9. becézett leánynev, 10. vezetéknév, 12. Z. D. 13. óra mondja: ... 15. kötőszó, 17. héberül: fiatal, 19. leánynev, 21. K. O. 23. A nap részecskéje, 25. az állatok itten laknak, 26. játék (a végére még egy mássalhangzó kezdőd.)

Függőleges: 1. Isten teszi, 2. ilyennek kell lenni minden kis cimborának (ékezetet hagyandó az utolsó előtti betűről), 3. M. N. C. 4. leány nev, 5. S. Ö. 6. kötött anyag, 11. Régen embereket huztak bele, 14. férfi nev, 16. nádfajta, 18. a hal gyomrában van, 20. ló teszi, 22. boltban árulják, 24. kertész teszi.

KIADÓHIVATAL POSTÁJA.

Cluj: Vaska Klárka 200, Tana Feri és Pityu 200, Burger Pál, Livada 50, Orth Győző, Oravița 500, Kadecska Piroška, București 100, Gacsályi Gabika, Culciul 100, Páll Bandika, Mercurea Ciuc 150, Molnár Réka, Tg.-Săcusec 50, Paťaky Zoltán, Oradea 100, Pásztor Bözsike, Seini 100, Oláh Lotti, Baia-Mare 67, László J., Alba Iulia 100, Pollák Gyuszi, Sebis 100, Aczél Magda, Aiud 50, T. Csapó Margit, Sft. Gheorghe 50, Medra Ede és János, Ginta 200; Loco: Kondor Gedeon 85, Deutschenschmied J. 50, Tereh Sándor 43, Bartha Zsiga 17, Grosz Olga 100, Hájtájer Évi 43, Papp Erzsike 20, Debreczeni Gábor 50, Hajdu Zoli 50, Kovács Gyuri 50, Pollner Gabi 50, özv. Lévy Józsefné 239, Szkiva Pali 43, Baráth Ella 50, Kovács Sándor 17, Huttira Margit 17, Körössy Ilonka 50, Sescok Gizike 50, Papp Ilke 100, Lingvay Pál 50.

A JÓTÉTEMÉNYEK. (Lessing.)

I.

Van-e hát az állatok közt nagyobb jóttevő nálunk? — kérde a méh az embert.

— Van bizony — felelt a kérdezett.

— S ugyan melyik?

— A juh, — mert annak a gyapja szükséges, míg te mézed csak kellemes.

II.

S ha még más okát is akarod tudni, mért tartom én a juhot nagyobb jóttevőnek, mint téged, méhecske: azért, mert a juh minden legkisebb nehézség nélkül engedi át a gyapját, míg ha a te mézedet akarom elvenni, mindig félnem kell szuró fulánkodtól.

Közmondások — böles mondások:

A hazug embert hamarabb utóléri, mint a sánta kutyát. (Veress Jenőke és Bözsike gyűjteményéből.)

Csengettyűs macska nem fog egeret. (Labud László, István és András gyűjteményéből.)

A fősvény kétszer költ. (Kósa András gyűjteményéből.)

Lementével dicsekd a napot. (László Bözsike gyűjteményéből.)

TANÁRJELÖLT, tanit francia, német, román és magyar nyelvel és egyéb tárgyakat, előkészít az ősz vizsgákra. Érdeklődni lehet az Uj Cimbora kiadóhivatalában.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 L. A Családszövetség tagjainak 160 Lei és 10 Lei portó. Egyes szám ára 6 Lei. Magyarországon 12 p. Jugoszláviában 150 dinár. Csehszlovákiában 60 ek. — Magyarországi előfizetőink kéretnek, hogy hátralékos díjaikat Ferenczy Pál gyógyszerész Hosszupályi, Bihar-megye címre juttassák el.

Főmunkatárs: TELEKY DEZSŐ.

Uj Cimbora szerkesztősége és kiadóhivatala
Satu-Mare, P. Bratianu No. 9.

SZABADSÁJTÓ R. T. NYOMDABÉRLETE